Management & Organisatie: wat nu?

Arnoud W. A. Boot, 1 Maart 2004

Management & Organisatie wordt een verplicht keuzevak in het profiel Economie & Maatschappij. Wie niet beter weet moet er om lachen. Een nieuwe taalkundige innovatie uit het tot voor kort in Zoetermeer gehuisveste Ministerie: een verplicht keuzevak!

Wat het betekent is dat het vak Maatschappij & Organisatie niet als essentieel wordt gezien voor het profiel Economie & Maatschappij (en voor de andere profielen al helemaal niet). Het enige positieve is dat scholen het vak wel moeten aanbieden (dat is verplicht...) en dus niet alle leraren M&O op straat mogen zetten.

Is dit logisch en wenselijk? Een eerste opmerking is dat deze ontwikkeling niet echt verrassend is. Het profiel van het vak M&O is onvoldoende duidelijk neergezet. Het vak --ook de voorloper Economie II-- is altijd al een zorgenkindje geweest. Maar het grootse probleem is ongetwijfeld de gebrekkige afstemming tussen de vakken M&O en economie. Dit laatste probleem is versterkt door het rapport van de Commissie Teulings over de herpositionering van het vak economie.

Kern van dit rapport is dat er in het vak economie weinig aandacht is voor de economische vraagstukken van vandaag, vaak gecentreerd rond de werking van markten (marktwerking, mededinging, privatisering, etc.). In plaats daarvan domineren de thema's van de jaren zeventig, bijvoorbeeld de werkloosheidsproblematiek. Voor een groot deel wordt dit veroorzaakt doordat het vak inhoudelijk is achtergebleven. De Keynesiaanse modelletjes domineren, terwijl de frontiers van het vak allang zijn verschoven naar een veel meer microgeoriënteerd gedachtegoed. De gedragingen van consumenten en ondernemingen staan centraal in de moderne economische wetenschap. En dat micro-economische gedachtegoed is vaak ook (of zou het moeten zijn) een belangrijk fundament voor M&O. Dus afbakening is cruciaal.

Dit roept automatisch territorium vragen op. Eerder heb ik betoogd dat er meer dan voldoende gronden zijn om een separaat vak M&O te kunnen rechtvaardigen[1]. Het vak Economie blijft, zelfs met een micro-economisch instrumentarium, in essentie een algemeen economisch vak waarbij het object van studie veelal uitstijgt boven dat van een individuele onderneming. En juist die onderneming is de centrale insteek van het vak M&O. Gezien het belang van ondernemingen in onze maatschappij lijkt een vak dat zich hier specifiek op richt geen overbodige luxe. En het begrip onderneming moet breed worden gezien, profit en non-profit.

Vanuit dit uitgangspunt is redelijk makkelijk een brug te slaan naar een raamwerk voor het vak M&O nieuwe stijl. Er is relevante (micro-economische) theorievorming die nadrukkelijk binnen M&O in de context van de onderneming moet worden wordt geplaatst. Interne organisatievraagstukken (inclusief de interne aansturing en de financiële besturing), organisatievormen (profit en non-profit) en eigendoms- en financieringsvraagstukken kunnen direct aan deze theorievorming worden gerelateerd. Hetzelfde geldt voor positionering van de onderneming ten opzichte van concurrenten (industriële organisatie). Hierbij hoort ook de marketingproblematiek, hoewel deze een nogal eigen instrumentarium heeft. Maar ook de interactie tussen organisaties en omgeving, bijvoorbeeld bredere maatschappelijke vraagstukken zoals corporate governance, maatschappelijke verantwoordelijkheid en ethisch

[1] Zie "Management en organisatie contra economie", *Tijdschrift voor het Economie Onderwijs*, 2000, p.139-141; "Economie en Management & Organisatie: Wat nu?", Tijdschrift voor Economie Onderwijs, 2002, p. -----.

handelen zouden een plaats kunnen vinden in het vak M&O nieuwe stijl. Uiteraard moeten in deze schakering van onderwerpen keuzes worden gemaakt, maar in onderliggende theorievorming en instrumentarium zijn er grote gemeenschappelijkheden.

Slot

En nu, is het logisch en wenselijk wat er gebeurt met het vak M&O? Logisch ja, wie de geschiedenis kent. Wenselijk, neen! De ontwikkelingen met het vak M&O staan haaks op de maatschappelijke behoeftes. Er valt zoveel te zeggen voor een belangrijke plaats van het vak M&O in het curriculum van onze middelbare scholen. Het is verre van een pretvak. M&O kan en moet worden gezet op een gedegen analytisch fundament, met inderdaad een grote spin-off naar de praktijk en beleidsvraagstukken in het bijzonder. En is zo'n vak geen essentiele bagage voor de afgestudeerde middelbare school scholier van morgen?

Management & Organisatie: wat nu?

Arnoud W. A. Boot, 1 Maart 2004

Management & Organisatie wordt een verplicht keuzevak in het profiel Economie & Maatschappij. Wie niet beter weet moet er om lachen. Een nieuwe taalkundige innovatie uit het tot voor kort in Zoetermeer gehuisveste Ministerie: een verplicht keuzevak!

Wat het betekent is dat het vak Maatschappij & Organisatie niet als essentieel wordt gezien voor het profiel Economie & Maatschappij (en voor de andere profielen al helemaal niet). Het enige positieve is dat scholen het vak wel moeten aanbieden (dat is verplicht...) en dus niet alle leraren M&O op straat mogen zetten.

Is dit logisch en wenselijk? Een eerste opmerking is dat deze ontwikkeling niet echt verrassend is. Het profiel van het vak M&O is onvoldoende duidelijk neergezet. Het vak --ook de voorloper Economie II-- is altijd al een zorgenkindje geweest. Maar het grootse probleem is ongetwijfeld de gebrekkige afstemming tussen de vakken M&O en economie. Dit laatste probleem is versterkt door het rapport van de Commissie Teulings over de herpositionering van het vak economie.

Kern van dit rapport is dat er in het vak economie weinig aandacht is voor de economische vraagstukken van vandaag, vaak gecentreerd rond de werking van markten (marktwerking, mededinging, privatisering, etc.). In plaats daarvan domineren de thema's van de jaren zeventig, bijvoorbeeld de werkloosheidsproblematiek. Voor een groot deel wordt dit veroorzaakt doordat het vak inhoudelijk is achtergebleven. De Keynesiaanse modelletjes domineren, terwijl de frontiers van het vak allang zijn verschoven naar een veel meer microgeoriënteerd gedachtegoed. De gedragingen van consumenten en ondernemingen staan centraal in de moderne economische wetenschap. En dat micro-economische gedachtegoed is vaak ook (of zou het moeten zijn) een belangrijk fundament voor M&O. Dus afbakening is cruciaal.

Dit roept automatisch territorium vragen op. Eerder heb ik betoogd dat er meer dan voldoende gronden zijn om een separaat vak M&O te kunnen rechtvaardigen[1]. Het vak Economie blijft, zelfs met een micro-economisch instrumentarium, in essentie een algemeen economisch vak waarbij het object van studie veelal uitstijgt boven dat van een individuele onderneming. En juist die onderneming is de centrale insteek van het vak M&O. Gezien het belang van ondernemingen in onze maatschappij lijkt een vak dat zich hier specifiek op richt geen overbodige luxe. En het begrip onderneming moet breed worden gezien, profit en non-profit.

Vanuit dit uitgangspunt is redelijk makkelijk een brug te slaan naar een raamwerk voor het vak M&O nieuwe stijl. Er is relevante (micro-economische) theorievorming die nadrukkelijk binnen M&O in de context van de onderneming moet worden wordt geplaatst. Interne organisatievraagstukken (inclusief de interne aansturing en de financiële besturing), organisatievormen (profit en non-profit) en eigendoms- en financieringsvraagstukken kunnen direct aan deze theorievorming worden gerelateerd. Hetzelfde geldt voor positionering van de onderneming ten opzichte van concurrenten (industriële organisatie). Hierbij hoort ook de marketingproblematiek, hoewel deze een nogal eigen instrumentarium heeft. Maar ook de interactie tussen organisaties en omgeving, bijvoorbeeld bredere maatschappelijke vraagstukken zoals corporate governance, maatschappelijke verantwoordelijkheid en ethisch

[1] Zie "Management en organisatie contra economie", *Tijdschrift voor het Economie Onderwijs*, 2000, p.139-141; "Economie en Management & Organisatie: Wat nu?", Tijdschrift voor Economie Onderwijs, 2002, p. -----.

handelen zouden een plaats kunnen vinden in het vak M&O nieuwe stijl. Uiteraard moeten in deze schakering van onderwerpen keuzes worden gemaakt, maar in onderliggende theorievorming en instrumentarium zijn er grote gemeenschappelijkheden.

Slot

En nu, is het logisch en wenselijk wat er gebeurt met het vak M&O? Logisch ja, wie de geschiedenis kent. Wenselijk, neen! De ontwikkelingen met het vak M&O staan haaks op de maatschappelijke behoeftes. Er valt zoveel te zeggen voor een belangrijke plaats van het vak M&O in het curriculum van onze middelbare scholen. Het is verre van een pretvak. M&O kan en moet worden gezet op een gedegen analytisch fundament, met inderdaad een grote spin-off naar de praktijk en beleidsvraagstukken in het bijzonder. En is zo'n vak geen essentiele bagage voor de afgestudeerde middelbare school scholier van morgen?

Management & Organisatie: wat nu?

Arnoud W. A. Boot, 1 Maart 2004

Management & Organisatie wordt een verplicht keuzevak in het profiel Economie & Maatschappij. Wie niet beter weet moet er om lachen. Een nieuwe taalkundige innovatie uit het tot voor kort in Zoetermeer gehuisveste Ministerie: een verplicht keuzevak!

Wat het betekent is dat het vak Maatschappij & Organisatie niet als essentieel wordt gezien voor het profiel Economie & Maatschappij (en voor de andere profielen al helemaal niet). Het enige positieve is dat scholen het vak wel moeten aanbieden (dat is verplicht...) en dus niet alle leraren M&O op straat mogen zetten.

Is dit logisch en wenselijk? Een eerste opmerking is dat deze ontwikkeling niet echt verrassend is. Het profiel van het vak M&O is onvoldoende duidelijk neergezet. Het vak --ook de voorloper Economie II-- is altijd al een zorgenkindje geweest. Maar het grootse probleem is ongetwijfeld de gebrekkige afstemming tussen de vakken M&O en economie. Dit laatste probleem is versterkt door het rapport van de Commissie Teulings over de herpositionering van het vak economie.

Kern van dit rapport is dat er in het vak economie weinig aandacht is voor de economische vraagstukken van vandaag, vaak gecentreerd rond de werking van markten (marktwerking, mededinging, privatisering, etc.). In plaats daarvan domineren de thema's van de jaren zeventig, bijvoorbeeld de werkloosheidsproblematiek. Voor een groot deel wordt dit veroorzaakt doordat het vak inhoudelijk is achtergebleven. De Keynesiaanse modelletjes domineren, terwijl de frontiers van het vak allang zijn verschoven naar een veel meer microgeoriënteerd gedachtegoed. De gedragingen van consumenten en ondernemingen staan centraal in de moderne economische wetenschap. En dat micro-economische gedachtegoed is vaak ook (of zou het moeten zijn) een belangrijk fundament voor M&O. Dus afbakening is cruciaal.

Dit roept automatisch territorium vragen op. Eerder heb ik betoogd dat er meer dan voldoende gronden zijn om een separaat vak M&O te kunnen rechtvaardigen[1]. Het vak Economie blijft, zelfs met een micro-economisch instrumentarium, in essentie een algemeen economisch vak waarbij het object van studie veelal uitstijgt boven dat van een individuele onderneming. En juist die onderneming is de centrale insteek van het vak M&O. Gezien het belang van ondernemingen in onze maatschappij lijkt een vak dat zich hier specifiek op richt geen overbodige luxe. En het begrip onderneming moet breed worden gezien, profit en non-profit.

Vanuit dit uitgangspunt is redelijk makkelijk een brug te slaan naar een raamwerk voor het vak M&O nieuwe stijl. Er is relevante (micro-economische) theorievorming die nadrukkelijk binnen M&O in de context van de onderneming moet worden wordt geplaatst. Interne organisatievraagstukken (inclusief de interne aansturing en de financiële besturing), organisatievormen (profit en non-profit) en eigendoms- en financieringsvraagstukken kunnen direct aan deze theorievorming worden gerelateerd. Hetzelfde geldt voor positionering van de onderneming ten opzichte van concurrenten (industriële organisatie). Hierbij hoort ook de marketingproblematiek, hoewel deze een nogal eigen instrumentarium heeft. Maar ook de interactie tussen organisaties en omgeving, bijvoorbeeld bredere maatschappelijke vraagstukken zoals corporate governance, maatschappelijke verantwoordelijkheid en ethisch

[1] Zie "Management en organisatie contra economie", *Tijdschrift voor het Economie Onderwijs*, 2000, p.139-141; "Economie en Management & Organisatie: Wat nu?", Tijdschrift voor Economie Onderwijs, 2002, p. -----.

handelen zouden een plaats kunnen vinden in het vak M&O nieuwe stijl. Uiteraard moeten in deze schakering van onderwerpen keuzes worden gemaakt, maar in onderliggende theorievorming en instrumentarium zijn er grote gemeenschappelijkheden.

Slot

En nu, is het logisch en wenselijk wat er gebeurt met het vak M&O? Logisch ja, wie de geschiedenis kent. Wenselijk, neen! De ontwikkelingen met het vak M&O staan haaks op de maatschappelijke behoeftes. Er valt zoveel te zeggen voor een belangrijke plaats van het vak M&O in het curriculum van onze middelbare scholen. Het is verre van een pretvak. M&O kan en moet worden gezet op een gedegen analytisch fundament, met inderdaad een grote spin-off naar de praktijk en beleidsvraagstukken in het bijzonder. En is zo'n vak geen essentiele bagage voor de afgestudeerde middelbare school scholier van morgen?